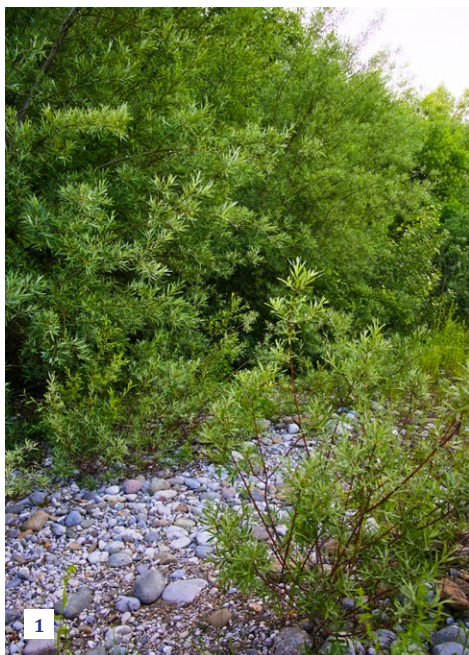

Osebna izkaznica: SIVA VRBA (*Salix eleagnos*)

Predstavljata: Matic Prevec in Tinka Bačič Foto: Matic Prevec in Gregor Prevec

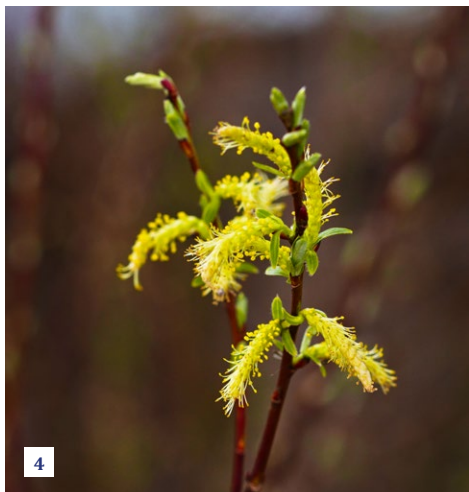
Od 23 vrst vrb, ki rastejo v Sloveniji, imajo pri nas klasično nahajališče kar štiri. Opisal jih je sloviti naravoslovec J. A. Scopoli. Med njimi je tudi siva vrba (*Salix eleagnos*), ki raste predvsem v srednji in južni Evropi, pri nas pa je razširjena po vsem ozemlju.

Zraste lahko v visoko drevo, pogosto pa je razvita kot grm (sl. 1). Je pionirska rastlina, ki uspeva na prodiščih, meliščih, morenah in v kamnolomih, od nižin do subalpskega pasu. Najbolj ji ustreza apnenčasta podlaga. Dobro prenaša spreminjajoče se vlažnostne razmere, izmenjevanje poplavljenosti in suše, posebej pogosto pa jo vidimo na bregovih alpskih rek.

Siva vrba je zelo uporabna za utrjevanje nasipov, brežin, melišč in jalovišč, ker ima zelo močno razraščan koreninski sistem. Dobro je prilagojena na zasipavanje, saj je iz zasutih delov sposobna pognati nadomestne korenine in rasti dalje. Vegetativno se razmnožuje z ukoreninjanjem odlomljenih vej.

Listi sive vrbe so premenjalno razvrščeni, ozkosuličasti do črtalasti, dolgi 6–10 cm in manj kot 1 cm široki. Zgoraj so temno zeleni, spodaj belosivo polsteno dlakavi, z nekoliko zavihanim listnim robom (sl. 2). Lubje je sive barve in gladko tudi pri starejših drevesih (sl. 3).

Kot vse vrbe je tudi siva vrba dvodomna. Zacveti konec marca ali v aprilu, ponavadi tik pred olistanjem. Vitke mačice so pogosto ukrivljene navzdol. Precej lepo dišijo – vrbe so namreč žužkocvetke. Vsak cvet se razvije v zalistju krovne luske, ki je enobarvna, rumenkasta in po robu dlakava. Pri dnu prašnikov ali pestiča je medovnik. Moške mačice (sl. 4) so do 3 cm dolge in 0,5 cm široke. V vsakem moškem cvetu (sl. 5) sta po dva prašnika, ki sta med seboj zrasla približno do polovice. Nobena druga vrba nima te značilnosti. Ženske mačice so še malo daljše in še bolj vitke kot moške (sl. 6). Ženski cvet vsebuje ozkostekleničasto, kratkopeceljato in golo plodnico (sl. 7). Brazde so krpate.

Moške mačice se po cvetenju posušijo in odpadejo, v ženskih pa se maja razvijejo plodovi – dvopredalaste glavičice, ki se odprejo z dvema loputama. Ven se postopoma sproščajo drobna semena, opremljena z dolgimi, svetlimi laski (sl. 8). Naokoli jih raznaša veter. ☼

